

OPINIÓ

PEDRA SECA

Xavier Gual

EMPRESARI @xaviergual

UNA OPORTUNITAT MÉS PER ALS CAT

L'Ajuntament de Sallent gastarà 25.000 euros per tornar a obrir el CAT o Centre d'Acollida Turística a la seva localitat. És aquella construcció asèptica, de formigó i formes cúbiques ubicada al costat de l'autovia i a prop de l'estació de servei del Lleó. O el que fou un bar a partir d'una despesa pública al costat d'un de privat. O un milió d'euros del pressupost de la Generalitat que ens contempla cada vegada que hi passem. Aquesta peculiar construcció té rèpliques exactes amb diversa sort a Berga, Puigcerdà, Ripoll, Palafrugell, Teià, Vilajuïga, Cervera i Tortosa. La de Les a la Val d'Aran no es va arribar a fer perquè era l'última del pla de construcció i els responsables ja s'havien adonat del sense sentit d'a-

questes obres innecessàries. Em puc imaginar el funcionari del departament de Turisme de la Generalitat de Montilla quan va «descobrir» que amb les sigles CAT es podia dir Centre d'Acollida Turística. Es devia sentir en Lluís Bassat durant uns dies. En els documents que es van emetre en el moment de presentar-los es reconeix de forma implícita la seva inutilitat perquè es presenten com un complement de les oficines turístiques existents. Ho sigui, una duplicat innecessària tan típica de les administracions. Sense cap anàlisi de viabilitat o utilitat realista van anar sortint com bolets pertot arreu. Un milió rere l'altre sense consultar el territori ni els operadors del sector turístic. Segurament alguns consistoris que el van rebre es podien haver pre-

guntat abans si era útil i necessari tenir una edificació d'aquestes al seu terme. Aquests centres són com aquells pavellons multifuncionals amb capacitat per a mil persones construïts en pobles de tres-cents habitants. D'entrada no costen res, són gratis total, però després de ser consignats es troben que han de posar-hi diners per fer-hi arribar els serveis, manteniment, calefacció, personal per tenir-ne cura i tota mena de despeses fixes que comprometen el pressupost menut d'un poble petit. Tres d'aquests monuments en record dels temps d'abundància aparent es troben en l'àmbit de presència d'aquest diari i mostren la cara, la creu i la moneda en l'aire. A Puigcerdà se n'ha fet càrrec l'Ajuntament, hi ha destinat personal i forma part dels

serveis bàsics que ofereix als turistes que hi acudeixen. Una dependència municipal més. En canvi a Berga no ha arribat a obrir mai les portes. Construït i deixat. Sense urbanització exterior, sense zona d'aparcament, sense connexió als serveis de llum i aigua ha quedat com un residu arqueològic més del temps del totxo a dojo. Cap iniciativa ha arribat a arrencar. Situat a uns centenars de metres de l'oficina de turisme, al cantó contrari de la direcció d'accés majoritària dels turistes provinents de Barcelona, no ha estat assumit mai per manca de pressupost local i sobretot d'idees. L'herba i els matolls que estan devorant les colònies tèxtils també se n'apropriaran ben aviat. Estic amb la iniciativa de l'alcalde Saldoni de Sallent. Si tenim

un equipament, l'hem de fer servir. Gestionar la cosa pública o la privada és això. Encara que pugui semblar impopular d'entrada, destinar-hi uns diners per adequar-lo als nous usos és una inversió que si es fa en la direcció correcta, amb supervisió i ganes, podrà tenir una utilitat com la que li han sabut trobar a Puigcerdà i potser servirà d'inspiració per tal que del de Berga algú gosi fer-ne alguna cosa, òbviament jugant-se els diners. No hi ha altra forma. Són històries i herències de temps molt recents en què encara no ens havíem fixat tots ple-gats que no hi havia diners infinits, que el crèdit sobre el crèdit és un mal pas i els diners públics són diners de tots que s'han malbaratat pertot arreu. Tot i que ara sembla que fa una eternitat de tot això, pot tornar per poc que s'engresqui la cosa de la construcció i el crèdit barat.

AMARO CASTELLVÍ I LA MEMÒRIA HISTÒRICA

PERSPECTIVA

Jaume Farguell i Sitges

PRESIDENT DEL CASAL D'EUROPA AL BERGUEDÀ

Aquest ésser humà, immortalitzat en bronze, corsecat per la fam i els patiments, amb el gest desafiant i alhora contingut, la mà esquerra oberta al món i la dreta amb el puny clos cridant a la lluita permanent, constitueix la fidel idealització de qualsevol dels 1.016 presoners víctimes, al poblet de Gardelegen, «al nord d'Alemanya», d'un dels exemples d'extermini més despietats i abominables de la Segona Guerra Mundial. No cal dir que aquest mateix bronze, amb el tors descobert i la faç de sofrència, suggereix igualment la persona i el record d'Amaro Castellví, anarquista lluitador i exiliat català, que fou un dels escassos presoners que sofrí, però que providencialment sobrevisqué a aquella tragèdia. Darrera l'estàtua, cal veure-hi, reconstruïdes, la façana i la porta del magatzem de cereals d'una vella granja. Avui aquest és un colpidor espai memorial amb un immesurable cementiri i espai-museu on re- viure, amb esfereïdora intensitat, allò que

allí s'esdevingué el 13 d'abril del 1945. En ocasió de visitar el museu vaig topar-m'hi, excitant sorpresa, amb una fotografia il·lustrativa de la visita al recinte l'any 1975 de dos destacats supervivents d'aquell cruel carnatge: l'escriptor francès Aimé Bonifas i el ja esmentat català, de Flix per cert, Amaro Castellví.

El cas és que aquell 13 d'abril de fa setanta anys, a les acaballes de la guerra, un grup d'oficials nazis de les SS i soldats de la Lutwaffe, fugint a la desesperada de l'exèrcit nord-americà que s'acostava, evacuenen

«més de 2.000 presoners del camp de concentració de Mittelbau-Dora i, després d'haver-los amuntegat en un tren durant set dies» sense quasi alimentar-los, els conduïren «a la ciutat de Mieste». I d'allí, ja famèlics i exhausts, els feren iniciar a peu, en una autèntica marxa de la mort, el camí fins al poblet de Gardelegen, on ja pocs més de la meitat arribaren vius. I en aquell magatzem de cereals on ja ni una agulla més no hi cabia, hi foren apilotats set centenars d'aquells supervivents. Pel que fa a la resta, que ja no s'hi podien encabir, davant el temor que poguessin fugir, els oficials alemanys adoptaren la còmoda solució de metrallar-ne a mort tants com van poder.

ARXIU PARTICULAR

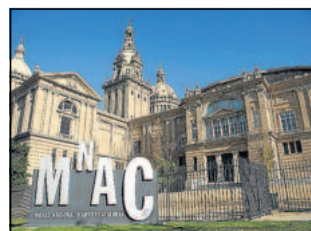
Entrada del memorial, cementiri i museu de Gardelegen

A la tragèdia, però, li calia encara la seva darrera escena prominent i dantesca, consistent a decidir el destí d'aquell amuntegament de persones quasi asfixiades entre les quatre parets de la granja. Els plors, gemecs i esglais d'aquella multitud no era, per als seus deshumanitzats guardians, altra cosa que un incòmode destorb a eliminar. I així fou que, com si res no fos, en una decisió banal i impulsiva més dins l'espiral de terror nazi, que el vigilant responsable, Erhard Brauny, decidí cremar viva tota aquella apilotada massa humana, arruixant gasolina a la palla interior i calant-hi foc fins a convertir-la en un dantesc infern que, en pocs minuts, esdevingué multiforme

me túmul de cossos calcinats. I tot seguit, en sepulcral silenci sols pertorbat, a fora, pels sovintejats trets mortals contra els esporàdics fugitius. Actes com aquest només se'ls explica la filòsofa jueva Hannah Arendt com a sagnants productes de la «banalitat del mal». Dels dos milers de reclusos que sortiren en tren de «Mittelbau-Dora menys d'un centenar sobrevisqueren a Gardelegen». Un cas especial fou el d'Amaro Castellví, que, exiliat a França, s'establí i visqué molts anys a la localitat de Florensac, «al costat de Besiers», on es dedicà en cos i ànima al cultiu de les vi-

nyes i, casat amb una valenciana de nom Dolors, hi constituí una família respectable. Les meves converses amb la seva filla, la senyora Thèrese, mereixeran un proper article.

El malfactor Erhard Brauny, jutjat el 1947 junt amb 18 criminals de guerra més, fou condemnat a una cadena perpètua que ben poc li durà, puix que, ironies del destí, morí jove, dos anys després, plàcidament i sense penediment pels seus crims, com volent donar la raó a Hannah Arendt, que, analitzant els obedients nazis, considerà el seu mal moral com l'injustificable virus d'una banalitat irreflexiva, dient que: «Sota les condicions de la tirania, és més fàcil actuar que pensar».

Visita el
amb
Regió7

M^NAC
MUSEU NACIONAL
D'ART DE CATALUNYA

Disposen d'entrades per visitar el Museu Nacional d'Art de Catalunya. Hi podreu veure les col·leccions residents del museu, d'art romànic, gòtic, renaixement i barroc, el llegat Cambó, art modern, la col·lecció Thyssen-Bornemisza, la de dibuixos, fotografia, numismàtica, gravats i cartells.

LLOC:
Palau Nacional -Parc de Montjuïc

Passeu per les nostres
oficines i obtindreu
**DUES
ENTRADES
GRATUÏTES**
per subscriptor.

(Oferta limitada)